

ФЕВРАЛЬ
ОЙ МАВЗУСИ: “ҒАРОЙИБ ОЛАМ”

Гуруҳ	Тайёрлов					
Мавзу	Қўшни мамлакатлар					
Муддати	Февраль ойининг 1-ҳафтаси					
Ривожланиш соҳаларига оид мақсадлар	Жисмоний ривожланиш ва соғлом турмуш тарзининг шаклланиши	Болаларга бир меъёрда жисмоний ривожланишига кўмаклашиш. Ҳаракатланиш тартибини бойитиш, машқларни барча турини англаган ҳолда бажаришга эришиш (асосий ҳаракат, умумривожлантирувчи машқлар) сафда жуфт бўлиб, ҳар хил буйруқларни бажариш. Болаларни енгил югуришга ўргатиш (йўналишни сақлаган ҳолда тўсикдан ҳатлаб ўтиш).				
	Ижтимоий-ҳиссий ривожланиш	Бошқа одамлар, адабий асар қаҳрамонларининг ҳиссиётлари ҳақида гапириб, боланинг умуминсоний кадриятларга бўлган муносабатини шахсий эмоционал-эстетик кечинмалар орқали ошириш. Боланинг дунёқарашини, эмоционал–ҳиссий, тимсолий-ассоциатив тафаккурини ривожлантириш. Санъат асарлари билан танишиш, эмоционал жонли мулоқат учун имкон яратиб бериш.				
	Нутқ, мулоқот, ўқиш ва ёзиш малакалари	Нутқда оддий ва қўшма гаплардан фойдаланган ҳолда болаларга суратга қараб ҳикоя тузишга ўргатиш, сўз луғатини бойитиш, тўғри нутқни шакллантириш.				
	Билиш жараёнининг ривожланиши	Хушмуомала бўлиш ва ўзини тутиш қоидаларини мустаҳкамлаш. Инсонларни ахлоқий томонлари ҳақида бадиий-адабий ва бошқа санъат турлари намуналари ҳамда болаларнинг ўзини тутишлари ва мулоқотига таянган ҳолда тушунча бериш.				
	Ижодий ривожланиш	Жамият ҳаётида воқеаларни ижодий тасвирлашнинг ҳар хил воситалардан фойдаланган ҳолда акс эттириш (шакл, колорит, мажмуа). Ихтиёрий сюжетни танлаган ҳолда ўйлаганларини ижодида рўёбга чиқариш (аппликация ёки ҳайкалтарошлик).				
Ривожланиш марказлари		Таълимий-тарбиявий фаолият				
		Душанба	Сешанба	Чоршанба	Пайшанба	Жума
Эркин фаолият	Қуриш, конструкциялаш ва математика	Дўстлик кўпригини курамиз				Кубик, конструктор модули, қоғоз
	Сюжетли-ролли ўйинлар ва сахналаштириш	“Почта”сюжетли-ролли ўйини		“Меҳмонларни кутамиз”сюжетли-ролли ўйин		Сюжетли ўйинлар тўплами
	Тил, нутқ ва саводхонликка ўргатиш	Шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари акс этган суратлар асосида ҳикоя тузиш		Алишер Навоий “Шер билан Дуррож” масали (Ҳайрат ул-аброр” досонидан		сюжетли суратлар
	Фан ва табиат	Зилзилада ўзини тутиш. Амалий тажриба		Сабзи экиш: Амалий тажриба		Амалий тажриба ашёлари
	Санъат	Лой иши: Тойчоқ		Расм чизиш: Тулпорни бўя!		Керакли анжомлар
	Умумий гуруҳ бўлиб ишлаш					

ФЕВРАЛЬ. БИРИНЧИ ҲАФТА ҒАРОЙИБ ОЛАМ

Қуриш, конструкциялаш ва математика маркази

Дўстлик кўпригини қурамиз

Мақсад: болалар кўприк қуришни режалаштирадилар ва уни қуриш малакаларига эга бўладлар, биргаликда ишлаш кўникмасини ортирадилар.

Тарбиячи учун маълумот:

Эстакада

Кўприк йўлини қурилиш учун одатда 2-4 узун 10-30 метрли бетон плиталари кетади, эстакада қуриш учун эса кўпроқ керак бўлади. Кўприк йўли ва эстакадани асосий фарқи шундаки: кўприк йўли битта йўл устидан кесиб ўтади, эстакада эса бир нечта тўсиқларни устидан ўтади – дарё йўли, темир йўл устидан кесиб ўтиши мумкин. Шундай қилиб, эстакадага ҳам кўприк йўли, ҳам осма кўприк кириши мумкин.

Виадук

Йўл ва сув омборларидан ташқари яна бошқа тўсиқлар бор – рельеф, ер устки қатлами ёриқлари, икки тоғ оралиғи. Баланд-паст тепаликларга қуриладиган кўприклар виадук деб аталади. Буларнинг қурилиши иқтисодий оқланган, чунки кўприк пойдеворини қуриш шарт эмас ортикча сарф-ҳаражат йўқ.

Виадукнинг эстакададан фарқи шундаки, кўприк тагида текислик мавжуд эмас. Шунинг учун кўприкнинг бир хил тиркагич ва устунлари оралиқлари бўлмайди. Одатда виадуклар чиройли ва жозибали қурилмалар бўлади. Айтайлик, Франциядаги дунёнинг энг баланд Мийо виадукининг таянч устунининг баландлиги 340 метр!

Керакли жиҳоз ва материаллар: турли хил кўприкларни қуриш учун қурилиш хом ашёлари.

Фаолиятнинг бориши: (катталар билан ишлаш)

Турли хил кўприклар акс этган суратларни томоша қилиш.

Кўприклар қанадй бўлиши ва уларнинг аҳамиятини ҳикоя қилиб бериш.

Биринчи суратда биз темирйўл кўпригини кўряпмиз, бундай кўприклар орқали сув устидан поездлар ўтади.

Иккинчи суратда — автомобиль кўприги, машиналар ўтиши учун қурилган кўприк.

Учинчи суратда — одамлар учун кўприк акс этган. Бу кўприкдан фақат йўловчилар юрадилар. Тўртинчи суратда — икки қаватли кўприк акс этган: биринчи қаватида машиналар юради, иккинчи қаватидан эса поездлар ўтади. Шунингдек, икки қаватли кўприкларда машиналар ва одамлар ўтиши мумкин. Кўприклар нафақат темирйўл, машина ва йўловчилар учун ажратилади, балки қурилиш турига кўра ҳам ҳар хил бўлади.

Бешинчи суратда – осма кўприкларни кўришимиз мумкин. Бундай кўприклар тоғларда ва баланд жойларда одамлар ўтиши учун қурилади. Ҳозирги замон технологиялари автомобиллар учун ҳам осма кўприк қура олади.

Олтинчи суратдаги кўприк дарё устида эмас, балки поезд йўли устига қурилган. Ушбу кўприк “Эстакада” деб айтилади. Бундай кўприклардан машиналар, одамлар ва поездлар ҳам ўтиши мумкин.

Еттинчи суратдаги кўприк –бундай кўприклар дарё устида ҳам ва бошқа йўл устида ҳам эмас, бундай кўприклар “Виадук” деб номланади. Унинг эстакададан фарқи текис жойга қурилмайди.

Саккизинчи суратда эса виадукдан поезд ўтиб кетмоқда.

Тўқизинчи суратда эса Хитойдаги кўприк акс этган. У “Аждархо кўприк” деб номланади.

Ўнинчи суратда – йўловчилар учун қурилган “Моисей кўприги” дир, у Голландияда. Ушбу кўприк дарё бўйи билан баробар ҳолатда қурилган.

Барча кўприкларнинг қопламаларини ушлаб турувчи таянчи мавжуд, (осма кўприклар бундан мустасно). Кўприкнинг таянч асоси жудаям ишончли бўлиши талаб этилади.

1. Болаларнинг қўшни мамлакатлар билан боғловчи кўприк қурилишини режалаштириш.
2. Қурилиш хом ашёларидан кўприк қуриш.
3. Болалар ишларини муҳокама қилиш ва рағбатлантириш.

Қўшимча қисм: тарбиячи болаларнинг ижодини майда ўйинчоқлар билан бойитишни таклиф қилиши мумкин.

Эътиборга молик жиҳати: қура олиш лаёқати, биргаликда ишлашни ривожлантириш, ҳаёт хавфсизлиги асосларига риоя қилиш.

Сюжетли-ролли ўйинлар ва саҳналаштириш маркази

“Почта” сюжетли-ролли ўйин

Мақсад: болалар роль учун диалог (икки киши мулоқоти) тузадилар, ўйинни ривожлантирадилар, бир-бирининг ўйиндаги хатти-ҳаракатларини муҳокама қиладилар, катталар ёрдамида ўйинда қўлланиладиган атрибутларни тайёрлайдилар.

Керакли жиҳоз ва материаллар: телеграмма қоғози, посилка хабарномаси, конвертлар, табрикномалар, газета, журналлар, штамп, почтальон сумкаси, Ўзбекистон хабарчиси (почтальон) нинг махсус кийими, почта қутиси.

Фаолиятнинг бориши:

1. “Почтачи” шеърини ўқиш.
Шаҳдам қадам ила чарм сумкаси билан,
Хатлар, табрик... нималар йўқ!
Ёмғирда ҳам, қорда ҳам,
Шошилади хабарчи, элга хабар бергани:
Кимга хабар, кимга теледастур,
Кимга жўнатма, кимга телеграмма.

2. Ўйин учун сюжет яратиш.
3. Ролларни тақсимлаш.
4. Ўйинни олиб бориш.

Эътиборга молик жиҳати: боғланишли нутқни шакллантириш, товушларни тўғри талаффуз қилиш, ҳаёт хавфсизлиги асослари.

Сюжетли-ролли ўйинлар ва саҳналаштириш маркази

“Меҳмонларни кутамиз” сюжетли-ролли ўйин

Мақсад: болалар тенгдошлари ва катталар билан мулоқат қилиш, уй-рўзғор юмушларини билиш (тозалаш, таом тайёрлаш, стол безатиш), бош ва кичик ролларни ижро эта олиш малакаларига эга бўладилар.

Керакли жиҳоз ва материаллар: болалар учун мўлжалланган ошхона тўплами, мевалар, сабзавотлар, дастурхон, гуллар билан гулдон, болалар мебеллари, ошхона буюмлари.

Фаолиятнинг бориши:

1. Танлов.
2. Ўйин қоидалари билан танишув.
3. Ролларни тақсимлаш.
4. Ўйин режасини тузиш.

Қўшимча қисм: мавзуга оид шеърни ёд олишни таклиф этиш.

Эътиборга молик жиҳати: болаларни бош ва кичик ролларни ўзига ишонч билан ўйнай олишга ўргатиш, бармоқ машқларида фаол қатнашиш, ҳаёт хавфсизлиги асослари.

Санъат маркази

Лой иши: Тойчоқ

Мақсад: болалар тойчоқ ясашни ўрганадилар, пластилиннинг бутун қисмидан фойдаланадилар, ўз ишининг натижасини кўра оладилар.

Керакли жиҳоз ва материаллар: тойчоқ намунаси, лой, тахтачалар, стеклар, салфетка.

Фаолиятнинг бориши:

1. Тойчоқнинг танаси ва шаклини томоша қилиш.
2. Лой ишини комбинацион усулда амалга ошириш.
3. Болаларни ишга ижодий ёндашуви.
4. Ишлар кўргазмаси.

Қўшимча қисм: бармоқлар машқи:

Мана менинг ёрдамчиларим,
Уларни ҳар хил букаман.
Силлиқ ва оппоқ йўлларда,
Тойчоқлар каби чопқиллар.
Тақа-тақ, тақа-тақ,
Чопқиллар учқур уюр.

(Болалар стол атрофида стулда ўтирибдилар, қўллар стол устида. Навбат билан ўнг ва чап қўллар ва бармоқлар ҳаракатлантирилади)

Эътиборга молик жиҳати: лой билан ишлаш, тасаввурни ривожлантириш, ҳаёт хавфсизлиги асослари.

Санъат маркази

Расм чизиш: Тулпорни бўя!

Мақсад: болалар амалий санъат, безаш усули билан танишадилар, Ҳамро бувининг ўзига хос ёрқин ўйинчоқлари ҳақида тасаввур ҳосил қиладилар.

Керакли жиҳоз ва материаллар: Ҳамро бувининг ўйинчоқ тойчаси, бўёқ, пахтали таёкчалар, сочикчалар.

Фаолиятнинг бориши:

1. Тойчоқни оқ рангга бўяб олиш.
2. Безак элементларини ўйлаб топиш.
3. Ишни тугатиш.
4. Болалар ишларининг кўргазмаси.

Қўшимча қисм: лойдан ясалган, нақшинкор безалган ўйинчоқларни томоша қилиш (болалар musiқа садолари остида расм чизадилар).

Эътиборга молик жиҳати: ижодкорлик қобилиятларининг, мустақил ижод эта олиш малакаларининг шакллантириш.

Фан ва табиат маркази

Зилзилада ўзини тутиш. Амалий тажриба

Мақсад: болаларнинг билиш фаолияти ривожланади ва тезкор хулоса чиқаришга ўрганадилар.

Керакли жиҳоз ва материаллар: қурилиш хомашёлари, қурилган бино туриши учун платформа, баланд бинолар акс этган суратлар.

Фаолиятнинг бориши:

1. Тарбиячи зилзила ҳақида ҳикоя қилиб беради.
2. Иншоотларни қуриш.
3. Бинони чидамлилика текшириш (турли куч билан)

Қўшимча қисм: зилзила вақтида ўзини тутиш қоидаларини мустаҳкамлаш.

Эътиборга молик жиҳати: болаларнинг билиш фаолиятини ривожлантириш, ҳаёт ҳавфсизлиги асослари

Фан ва табиат маркази

Сабзи экиш. Амалий тажриба

Мақсад: болалар сабзининг уруғдан чиқиши, одамлар учун фойдали жиҳатларини, кетма-кетлик бўйича ҳаракатланишни биладилар.

Керакли жиҳоз ва материаллар: фермердан хати билан посилка, сабзи уруғлари, болаларни гуруҳларга ажратиш учун карточкалар, стол учун клеёнка, турли хилдаги сабзи расмлари акс этган карточкалар, учта белкурак, учта лейка, учта стол артиш учун сочиқча, фартуклар, сабзи экиш учун жой.

Фаолиятнинг бориши:

1. Табиат бурчагида суҳбат ўтказиш. Ўсимликларни ўсиши учун нима керак?
2. Муаммоли вазиятни юзага келтириш.
3. Тажриба ўтказиш алгоритми муҳокамаси, керакли ашёларни аниқлаштириш.
5. Мустақил ишлаш.
6. Сабзининг ўсишини кузатиш юзасидан кундалик тутиш.
7. Фермер хўжалиги учун қилинган ишлар юзасидан суратлар

Қўшимча қисм: сабзи қаердан келганлигини, сабзини экиш (уруғ, кўчат орқали) ҳақида ҳикоя қилиб бериш

Эътиборга молик жиҳати: керакли маълумотларни мустақил излаб топиш ва таҳлил қилиш, қўйилган мақсадга эришиш йўлида фаолиятни тўғри режалаштириш.

Тил, нутқ ва саводхонликка ўргатиш маркази

Суратлар асосида шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари акс этган суратларга асосида ҳикоя тузиш

Мақсад: болалар ўз шаҳрини иллюстрациялар орқали танийдилар, шаҳарнинг диққатга сазовар жойларини, қўшни давлатларнинг пойтахтларини биладилар.

Керакли жиҳоз ва материаллар: кўшни мамлакатларнинг диққатга сазовор жойлари акс этган иллюстрациялар.

Фаолиятнинг бориши:

1. Шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини томоша қилиш.
2. Мазмунга оид суратларга гаплар тузиш.
3. Қисқа ҳикоя тузиш.
4. “Шаҳарларга сенинг муносабатинг” мавзусида суҳбат ўтказиш.

Қўшимча қисм: болаларнинг мулоқот малакалари ва дўстона муносабатда бўлиш малакаларини шакллантириш.

Эътиборга молик жиҳати: сўзларни, бўғинларни тўғри талаффуз қилиш, таянч сўзлар асосида гап тузиш.

Тил, нутқ ва саводхонликка ўргатиш маркази

Алишер Навоийнинг Шер билан Дурроғ масали (“Ҳайрат ул-аброр” достонидан)

Мақсад: болалар масал мазмунини ифодали (образли) қайта ҳикоя қилиб берадилар.

Керакли жиҳоз ва материаллар: Алишер Навоийнинг “Ҳайрат ул-аброр” достони асосида чизилган миниатюралар, АКТ.

Фаолиятнинг бориши:

1. Кириш суҳбат.
2. Аудиоёзув орқали асарни ўқиб эшиттириш.
3. Ўқилган асар бўйича суҳбат.
4. Мазмун бўйича саволлар.
5. Асар мазмуни муҳокамаси, хулосалаш.

Қўшимча қисм: болалар билан дўстлик ҳақида суҳбат.

Эътиборга молик жиҳати: асар мазмунининг муҳокамасида иштирок этиш, билишга қизиқишни ошириш, гапни тўғри тузиш малакаларининг эгалланиши.